

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М.І. ПИРОГОВА**

Кафедра філософії та суспільних наук

**ФІЛОСОФІЯ
В СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ ТА
СОЦІАЛЬНО - ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСАХ
УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ ТА ВИСТУПІВ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОГО
КРУГЛОГО СТОЛУ**

21 листопада 2019 року

ВІННИЦЯ 2019

УДК 159.9.01(477)
ISBN 976-785-8304-51

**ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР – академік Національної академії медичних наук України,
ректор Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова,
доктор медичних наук, професор, професор кафедри нормальної фізіології
Мороз Василь Максимович**

**ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА – проректор з наукової роботи
Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова,
доктор медичних наук професор, професор кафедри нормальної фізіології
Власенко Олег Володимирович,**

**професор кафедри філософії та суспільних наук
Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова,
доктор філософських наук, професор Вергелес Костянтин Миколайович**

Редакційна колегія:

Черкасов Святослав Васильович доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та суспільних наук Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова
Харьковченко Євген Анатолійович доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри релігієзнавства філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Васильєва Ірина Василівна доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та історії медицини національного медичного університету ім. О.О. Богомольця
Ратніков Володимир Сазонович доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Вінницького національного технічного університету
Попов Володимир Юрійович доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Донецького національного університету ім. В.Стуса
Куліш Павло Лаврентійович кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії та суспільних наук Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР)

Філософія в сучасному науковому та соціально-політичному дискурсах України Матеріали доповідей та виступів всеукраїнського круглого столу 21 листопада 2019 року Вінниця 2019. ТОВ «Друк плюс» . – 264 с.

Збірник містить матеріали доповідей та виступів учасників всеукраїнського круглого столу «**Філософія в сучасному науковому та соціально-політичному дискурсах України**», який відбувся в Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова 21 листопада 2019 року з нагоди святкування Міжнародного дня філософії. У поданих матеріалах висвітлюється широке коло актуальних проблем розвитку філософських дисциплін від минулих часів до сучасних. Збірник адресовано науковцям, вищої та середньої освіти, аспірантам, магістрантам, пошукувачам, студентам та усім хто цікавиться філософією й гуманітарними дисциплінами.

Матеріали подані в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен, посилань, грамотність, літературний стиль та інших відомостей. Редколегія залишає за собою право скорочувати та редагувати подані матеріали. Рукописи не повертаються. Організатори круглого столу та члени редколегії не завжди поділяють думки учасників (авторів).

Рекомендовано до друку Вченою радою Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (протокол № 5 від 26. грудня 2019р.)

УДК 159.9.01(477)
ISBN 976-785-8304-51

Вергелес Т. М.,

асистент кафедри загальної гігієни та екології

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

м. Вінниця, Україна

ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ЗМІН ТА ЗМІН НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ

Найбільшою цінністю у житті кожної людини є здоров'я. Здоров'я людини –це не лише відсутність хвороб і фізичних вад, це позитивний настрій, це спокій у родині, успіх у роботі, висока працездатність, досягнення усіх поставлених цілей, душевний спокій. Дуже влучними є слова філософа стародавньої Греції Сократа, який про здоров'я говорив наступне: «Здоров'я це ще не все, але якщо його немає, то все інше ніщо».

Для формування суспільного добробуту повинні бути визначені фундаментальні орієнтири, через які держава як гарант соціального блага має здійснювати свої інвестиції в людей з надією отримати підтримку із сторони суспільства для укріплення своєї могутності.

Тому проблема здоров'я повинна обов'язково розглядатись в різних проекціях та вимірах, а особливо як філософська проблема, чи скажімо як соціальна, чи економічна, або біологічна, не винятком є і медична. [2].

Сьогодні проблема фізичного та психологічного здоров'я населення відійшла на «другий план», але це є небезпечно, оскільки воно тісно пов'язане з національною безпекою. Нівелюється головна позиція державних інтересів та національної самобутності, бо здоров'я нації є первинним для забезпечення національної безпеки а також і умовою гармонійного існування та розвитку особистості у суспільстві та державі [1].

В наш час є дуже актуальним питання щодо вивчення проблем здоров'я серед населення України. Враховуючи демографічні показники, які показують, що з кожним роком кількість українців зменшується, також значно

зменшується показник народжуваності та середня тривалість життя, натомість зростає смертність. Здійснивши порівняльний аналіз даних державної статистичної служби України за 2018-2019 рр., ми бачимо, що чисельність населення в 2018 р. становила 42386,4 тис. осіб, а в 2019 р. ці показники зменшились до 42153,2 тис. осіб. Кількість народжених в січні-вересні 2019 – 233222 особи, кількість смертей в цей ж період склав 436533 особи. Відтак демографічна проблема набуває масштабних обертів. Також стрімко збільшуються показники захворюваності населення, і це стосується не лише дорослих, а й підлітків та дітей. [3]

Для того щоб краще розібратись у сучасній проблемі вивчення людського здоров'я, потрібно визначити ті головні чинники, які формують основу для збереження здоров'я нації. Сюди ми можемо віднести такі складові як: спадковість, спосіб життя, розвиток медицини, профілактичну медицину, суспільно-політичний фактор, зміни навколишнього середовища, екологічну ситуацію та багато інших.

Беручи до уваги ту сучасну ситуацію в Україні, яка склалась протягом останніх років ми можемо більш детально розглянути вплив суспільно-політичних змін на здоров'я нації. Значну роль у формуванні здоров'я має рівень освіченості населення та ступінь їх виховання. Доречними є слова в. о. міністра охорони здоров'я України Уляни Супрун (2016-2019рр.): «Взаємозв'язок освіти та здоров'я має комплексний характер та встановлений залізно – що більше освічена людина, то кращі показники здоров'я вона має». Завдяки своїм знанням і вихованню освідченні люди мають більші перспективи в плані отримання достойної роботи, тому рівень ефективності їх роботи є вищим від загально статистичного. Освіченні громадяни більше дбають про своє здоров'я, проводячи постійні профілактичні дії тих чи інших хвороб, що є головним завданням для запобігання виникнення хвороби, а не успішне її лікування. Не менш важливим елементом для збереження суспільного здоров'я є також рівень освіченості і самовиховання батьків наших дітей, який безпосередньо має вплив на здоров'я підростаючого покоління.

Проблемою є також і сфера соціально-економічного забезпечення народу, бо основні елементи виробничих відносин у суспільстві сьогодні не виконують свого головного завдання, налагодження взаємодії з продуктивними народними силами, відтак механізми та дії економічних законів, форм, способів і методів управління для успішного державотворення не забезпечують повної ефективності господарювання. Збільшення ресурсу людини повинно перетворюватись в важливий фактор, який породжує процеси у зміцненні економіки, модернізації державних економічних інститутів.

Ще однією ланкою впливу на здоров'я українського народу є політичні зміни в нашому суспільстві. Система охорони здоров'я України є однією з основних сфер для масштабного реформування в нашій державі. Одним з найважливіших завдань державної політики сучасності є збереження та зміцнення здоров'я кожного громадянина з метою збереження української нації. Багато вчених, які вивчають вплив державної політики на сферу охорони здоров'я, дійшли висновку, що медична галузь зараз знаходиться на межі кризи.. Основними чинниками, які призвели до такої ситуації є: неправильно сформована нормативно-правова база, недостатність коштів на реформування сфери медицини і гідної оплати праці медичних працівників; невдоволення громадянами якістю медичної допомоги, висвітлення засобами масової інформації роботи медичних працівників з негативної сторони. Враховуючи вище перелічені чинники, можна з точністю стверджувати, що заради забезпечення та збереження здоров'я кожного громадянина Україна потребує радикальних рішень і змін в галузі охорони здоров'я. Пріоритетним напрямком в реформуванні сучасної медичної системи має бути створення таких умов, щоб кожен громадянин нашої держави був забезпечений якісною медичною допомогою, незалежно від його статусу. [4]

Розглядаючи чинники, що формують здоров'я людини, ми не можемо залишити поза увагою вплив навколишнього середовища, адже здоров'я населення прямо залежить від умов в яких вони проживають. Ми чітко повинні розуміти, що для збереження власного здоров'я ми повинні зберегти

навколишній світ, жити у єдності з природою, що нас оточує. ВООЗ глибоко вивчає проблему забруднення навколишнього середовища і надає нам визначення поняття забруднення. Отже згідно даних ВООЗ: «Забруднення - це поява у довкіллі людини забруднюючих речовин чи будь - яких інших агентів (від вірусів до звукових хвиль надмірної інтенсивності), які безпосередньо чи опосередковано негативно впливають на людину і на створене нею для власних потреб штучне середовище.» Досліджуючи дане визначення ми приходимо до висновку, що забруднення навколишнього середовища є проблемою не лише нашої держави, але й усього світу.

Протягом останніх років проблема забруднення середовища зростає в зв'язку з інтенсивною індустріалізацією, з науковим прогресом, з розвитком промисловості, і т. д. Людина своєю діяльністю забруднює все, що її оточує - атмосферу, ґрунти, воду, тому і не дивно , що головною катастрофою людства являється сама ж людина.

Здоров'я людини безпосередньо залежить від ступеня забруднення навколишнього середовища. На даний час ми можемо спостерігати значне зростання захворюваності на серцево-судинну патологію, патологію дихальних шляхів і інше. Зростає кількість хворих на онкологічні захворювання, особливо серед дитячого населення. Збільшується чисельність хворих з хворобами нирок, печінки, сечостатевої системи. Вагомий відсоток дітей народжується з вродженими вадами.

Отже проводячи підсумки вище дослідженого, можна зробити висновки, що проблема здоров'я людини залежить від багатьох суспільних та політичних факторів а зміни навколишнього середовища стають рушійною силою в формуванні здоров'я людини та здорової нації, яка формує не тільки фундамент для укріплення держави але є запорукою для її успішного функціонування.

Література

1. Афанасьев Д. Здоровье нации и национальная безопасность / Д. Афанасьев // Новые медицинские технологии. - 2006. - №6. - С.16-17

2. Богатирьова Р.В. Детермінанти здоров'я та національна безпека / Р.В. Богатирьова. - К.: ВД «Авіценна», 2011. - 448 с

3. <http://www.ukrstat.gov.ua>

4. http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monogr/457d99ff-a477-4205-baaf-2cee246fe3da.pdf

Вороний Д.Р.,

студент 2 курсу 4-б групи медичного факультету

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

м. Вінниця, Україна

ФІЛОСОФІЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ГЕНДЕРНОГО РОЗВИТКУ ТА СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Актуальність теми в тому, що кожен з батьків, вчителів чи вихователів стикається з різними проявами гендерної поведінки своїх дітей, вихованців. Орієнтуватися у даних питаннях – вміти надати ефективно допомогу у випадках та ситуаціях, які виникають у житті дитини.

Вступ. Гендерний або статоворольовий розвиток особистості, тобто перетворення істоти з певною біологічною належністю в стать психічну, становлення чоловіком або жінкою відбувається у процесі виховання, під впливом оточення, яке соціалізує стать.

Стать – перша ознака, з якою людина входить у світ і з якої починаємо розмову про будь – кого. Першим в інформації про людину йде означення паспортної , або акушерської чи біологічної статі, а вже далі зазначається вік, професія, соціальний статус, сімейні ролі тощо. Статева належність – це найперша категорія, в якій дитина осмислює власне “ Я ”. Саме біологічна стать є вказівкою дорослим, яку гендерну роль потрібно виховувати – чоловічу чи жіночу [1; 2; 3].